

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 1. března 2022

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

PANDEMIE JAKO HISTORICKÝ MEZNÍK: JAK ČEŠI PROŽÍVAJÍ COVIDOVOU ÉRU

Dnes uplynou přesně dva roky od prvního potvrzeného případu nákazy virem SARS-CoV-2 v České republice. Jak hrozbu infekce, vládní opatření i všudypřítomná omezení dosud prožívala česká společnost? Reflexi každodenního života během pandemie mapuje z pohledu historie, sociologie i psychologie nový projekt vědeckých týmů Akademie věd ČR.

Éra „covidová“, resp. „postcovidová“ bude jistě historickým mezníkem z pohledu globálních dějin 20. a 21. století. Období pandemie patří k nejzávažnějším i optikou soudobých českých dějin. Prožívání každodennosti od března 2020 do současnosti je proto cílem nového vědeckého projektu Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR s názvem *Výzkum doby covidové a postcovidové*. Na projektu historici spolupracují s vědci Psychologického ústavu AV ČR a Sociologického ústavu AV ČR, projekt finančně podpořil Ústav organické chemie a biochemie AV ČR.

„Někdo šel na počátku pandemie na jaře 2020 roušky, jiný pomáhal nemocným, další v distribuci potravin starším spoluobčanům. Jakýmsi ‚heslem dne‘ se stalo být užitečný svému okolí. Jak ale být užiteční a zároveň využít své profesní znalosti? Bez dlouhého váhání jsme se jako orální historici rozhodli, že využijeme své kvalifikace odborníků na kvalitativně pojaté výzkumy a budeme se věnovat lidské subjektivitě v době ‚koronakrize,‘“ vysvětluje Miroslav Vaněk, ředitel Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a hlavní řešitel projektu.

„ *Zájemci z řad veřejnosti mohou k dosud shromážděným historickým pramenům přispět i svými vzpomínkami.* ”

Se sběrem základních dat v podobě autentických svědectví z doby pandemie začali vědci společně se studenty a absolventy programu Orální historie – soudobé dějiny na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy již na jaře 2020. Dosud se jim povedlo shromáždit více než stovku orálně

Kontakt pro média: **Markéta Růžičková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 777 970 812

historických rozhovorů, desítky deníkových záznamů a stovky fotografií, které zachycují prázdná města a obce, šití roušek či aktuální pocity a rozpoložení obyvatel Čech a Moravy.

Sociální i psychologické dopady pandemie

Různé aspekty prožívání pandemie (např. postoje k protiepidemickým opatřením, fungování rodin v podmínkách izolace) zkoumali od jejího začátku také vědci z Psychologického ústavu AV ČR, kteří na tyto aktivity chtějí v projektu navázat. „V průběhu času bylo nasbíráno množství dat, která nebyla v plném rozsahu zpracována. Chceme tyto analýzy dokončit, ale plánujeme také tyto aktivity dále promýšlet a rozvíjet,“ uvádí ředitel Psychologického ústavu AV ČR Tomáš Urbánek.

Sociologickému ústavu AV ČR se pak během pandemie podařilo sbírat relevantní data o chování, potřebách a postojích české společnosti, využitelná pro analýzy sociálních dopadů pandemie. „Uskutečněné výzkumy nám zprostředkovaly bližší pohled na to, jak se život naší společnosti během pandemie proměnil. Můžeme se díky tomu nyní zaměřit na některá specifická témata spojená s touto bezprecedentní změnou,“ uvedl Jindřich Krejčí, ředitel Sociologického ústavu AV ČR. „V projektu se budeme věnovat dlouhodobým dopadům pandemie a tomu, jak rozdílně zasahují rozdílné skupiny populace,“ doplňuje Dana Hamplová, vedoucí oddělení Sociální stratifikace SOÚ a jedna z členek výzkumného týmu projektu.

Chcete se zapojit? Přidejte svou vzpomínku

Zájemci z řad veřejnosti mohou k dosud shromážděným historickým pramenům přispět i svými vzpomínkami, a to prostřednictvím anonymního formuláře na webových stránkách <http://covid.usd.cas.cz/>.

Dokumentace různorodých pramenů je součástí interdisciplinárního výzkumu, který využije kvalitativní i kvantitativní přístupy v širokém záběru napříč vybranými společenskými a humanitními vědami. „Výsledky výzkumu budou průběžně uveřejňovány na dokumentačním webovém portálu – jednom z hlavních výstupů projektu – a mohou být využity například jako podklad pro řešení budoucích krizí,“ dodává Miroslav Vaněk.

Více informací: [Mgr. Lucie Marková, Ph.D.](mailto:markova@usd.cas.cz)
PR manažerka ÚSD AV ČR
e-mail: markova@usd.cas.cz
tel.: +420 728 530 122

Odkaz na web projektu: <http://covid.usd.cas.cz/>

Fotogalerie:

Podomácku šité roušky – duben 2020
FOTO: archiv ÚSD

Václavské náměstí v Praze, březen 2020
FOTO: archiv ÚSD